

Od redakcji

Fundacja im. Stefana Batorego od wielu lat zabiega o zwiększenie udziału obywateli w wyborach. Niska frekwencja wyborcza (ok. 50%) oznacza, że rzesza Polek i Polaków nie ma swojej politycznej reprezentacji, co może być źródłem poważnych problemów w funkcjonowaniu demokracji. Dlatego też w latach 2007–2014 we współpracy z koalicją Masz Głos, Masz Wybór przeprowadziliśmy dziewięć kampanii profrekwencyjnych adresowanych do grup najrzadziej uczestniczących w wyborach (młodzież, kobiety, osoby mieszkające poza miejscem zameldowania). Prowadziliśmy także działania zachęcające lokalne liderki i liderów do korzystania z biernego prawa wyborczego, czyli do kandydowania.

Zaangażowaliśmy się również w działania prowadzące do wyeliminowania tzw. absencji niezawinionej. Udało się wprowadzić do Kodeksu wyborczego możliwość głosowania korespondencyjnego i przez pełnomocnika oraz inne ułatwienia dla osób niepełnosprawnych, wydłużenie godzin otwarcia lokali wyborczych (7.00–21.00) oraz możliwość wyborów dwudniowych.

Wyzwaniem pozostaje zapewnienie obywatelom możliwości świadomego głosowania. Nadal niewielka jest znajomość programów oraz dorobku kandydatów i komitetów. Podobnie małe okazują się: identyfikacja obywateli z tymi, których wybrali jako swoich przedstawicieli, a także możliwość kontroli i rozliczania polityków. Te oraz inne zagadnienia podjęliśmy podczas cyklu seminariów „Obywatele i wybory” zakończonego publikacją pod takim samym tytułem i sformułowaniem rekomendacji, m.in. dotyczących wprowadzenia w wyborach parlamentarnych ordynacji mieszanej – proporcjonalno-większościowej.

Wybory samorządowe w 2014 roku uwidoczniły kolejne problemy związane z potrzebą usprawnienia administracji wyborczej oraz uwiarygodnienia organizacji wyborów. Wstępna ocena, pisana na gorąco kilkanaście dni po kryzysie, zawarta jest w publikacji *Wybory: wiarygodność i sprawność*. Sformułowane zostały także propozycje zmian w prawie wyborczym (analizy: *Jakich zmian potrzebuje Państwo? Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze?* oraz *Prawo wyborcze – od czego zacząć zmiany?* autorstwa Dawida Sześciły).

W niniejszej publikacji autorzy pogłębiają ten temat, pokazują nie tylko przebieg kryzysu, ale także jego przyczyny i skutki, formułują również rekomendacje niezbędnych zmian w prawie i praktyce organizowania wyborów.